

Uçakların Tuvalet Atıkları Hastalık mı Yayıyor?

Yeni bir araştırmaya göre, uçakların lağım depolarında taşınan dışkıları, konaklanan şehirlere yeni hastalıklar taşıyor. Amerikan hava alanlarına inen uluslararası uçuş yapmış 40 uçaktan 19'unun lağımında, dezenfeksiyon işlemlerini atlamış tehlikeli virüslere rastladı.

Dünya Sağlık Örgütü ve A.B.D. Atlanta Hastalık Denetim ve Önleme Örgütü ortak projesinde asıl olarak enterovirüs, özellikle de polio virüsü taraması yapılmış. Taramada polio virüsü bulunamadıysa da, bu vesileyle, pek çok ölümcül diğer enterovirüse rastlanmış. Araştırmacılar, diğer tehlikeli virüslerin de

söz gelimi hepatit A ve E sterilizasyon önlemlerine karşın uçak lağımalarında taşındığından korkuyor. Sterilizasyon yöntemleri, var olan virüslerin ancak yüzde 90'ını ortadan kaldıracaktır. Araştırmacılar, beklenmedik salgınların önünü almak için, dezenfeksiyon işleminde amonyak tuzlarına ek olarak, glutaraldehid de uygulanmasını öneriyorlar. Uçak ile taşınan virüsler, normal olarak ulaşamadıkları, dolayısıyla bağışıklığın zayıf olduğu bir ülkeye ulaşacak olurlarsa, ani salgınlar gerçekleşebilir.

New Scientist, 17 Mayıs 1997

Özgür Kurtuluş

Ulusal Parklar Cennet mi, Mezarlık mı?

Ulusal parklar çoğunlukla insan uygarlığının kalbinde küçük vahşi yaşam adacıkları olarak görülür. Aslında pek de öyle söylendiği gibi değil: Amerikalı William Newmark, Tanzanya Ulusal Parkı'nın okyanus adaları gibi davrandığını ve büyük memeli nüfusunun da ada biyocoğrafya kuramına uyduğunu gösterdi.

1967'de MacArthur ve Wilson adlı iki araştırmacı tarafından önerilen bu kuram, adalardaki türlerin adaya yerleşimlerini ve yok oluşlarını, adanın boyutlarına ve adayı kıtasından ayıran uzaklığa göre tanımlıyor.

Yüzyılın başından beri toplanan gözlem verilerinden yola çıkarak Newmark çift tırnaklıların yok olma oranının, onları barındıran parkların yüzölçümüyle ters orantılı olduğunu

gösterdi. Bir park ne kadar küçükse, üstünde barınan türlerde o kadar hızlı yok oluyordu. Park yakınlarındaki insan baskısı her geçen gün arttığından dolayı, Newmark bu yok oluşun daha hızlanacağını düşünüyor.

Gerçekten de gün geçtikçe hayvanlar bir parktan diğerine hareketlerinde daha fazla zorluk çekiyorlar. Oysaki bu hareketler bölünmüş popülasyonların korunması ve yenilenmesini sağlıyordu. Az sayıdaki ya da insanlar tarafından değişikliğe uğramış ortamlara uyum sağlayamayan türler sonunda yakın bir gelecekte küçük parklarda yok olacaklar. Tek çözüm: Parkları birbirine bağlayacak koridorlar yaratmak.

La Recherche, Mayıs 1997

Alkım Özaygen

Blues Söyleyen Bilgisayar

Oxford Üniversitesi'nden doktora adayı Ken Lomax bilgisayarı ile çoktan ölmüş şarkıcılara tekrar hayat kazandırıyor. Lomax çalışmasının daha tamamlanmadığını, gelecek yıl içerisinde çok daha başarılı olacağını söylüyor.

Lomax'ın doktora tezi insan sesini bir bilgisayara aktarmak, daha sonrasında da herhangi bir konserdeki tüm çeşitlilikleri de içerecek şekilde şarkı söylemeyi simüle etmekten oluşuyor. Aslında bu sadece basit bir aktarım olarak düşünülmemeli. Lomax, Maria Callas'ı yaşamı boyunca hiç söylemediği türde bir müzik söyleterek hayata döndürmüştü. Yine de müzik yazarı Robert Sandall bu gelişmeden pek heyecan duymuyor.

Sandall'a göre bu çalışmalar sanatçıların gerçekten yaptıkları ve yapmadıkları arasındaki sınırı bulanıklaştıracağı için rahatsız edici.

Bilgisayarın taklitteki yeteneğine rağmen, asıl soru şu: Bir bilgisayar dinleyicileri yaşlara boğabilir mi? Ya da bir başka deyişle, şarkı söylemek, hep söyleneğeldiği gibi bir makinanın sonsuza kadar yanına bile yaklaşamayacağı insan ruhunun bir ifadesi mi?

Murat Maga

<http://www.cnn.com/TECH/9705/27/voice.clone>

Klonlamaya Yasak

Dolly adlı koyunun klonlanmasından sonra insan klonlaması tartışmaları sonuçlandı.

Avrupa Komisyonu'nun biyetik üzerine yaptığı panelde insanların klonlanması teşebbüslerinin yasaklanması gerektiği söylendi.

Ancak, komisyon hayvan klonlamasına izin veriyor. Komisyonun insan klonlamasını yasaklamasının sebebi sağlıksız insanların üreyebilmesi ve insan ırkının islahı için teşebbüslerin cesaretlendirebilmesi.

Ayrıca hayvan klonlamasının yaşam süresini kısalttığı ve kansere olan hassaslığı artırdığı anlaşılmış.

New Scientist, 7 Haz

Selda Art